

Financiële weerbaarheid van huishoudens tijdens de coronacrisis

Microdatagebruikersmiddag CBS

27 mei 2021

Belangrijkste conclusies

- 1 op de 5 huishoudens heeft maximaal €2.500 aan **liquide buffer**.
- Na aftrek uitgavenbuffer heeft helft huishoudens geen **inkomensbuffer**.
- **Zelfstandigen** ondanks Tozo schokgevoeliger dan werknemers.
- Kwetsbare werknemers kunnen zichzelf **nauwelijks schokbestendig(er) maken**.
- Kwetsbaarheden **in de praktijk vermoedelijk groter** dan modellering.

Spoorboekje

1. Introductie
2. Resultaten
 - Liquide buffers van huishoudens
 - Schokbestendigheid van huishoudens (stresstest)
3. Discussie

➔ *Stel vragen gerust tussentijds*

1 Introductie

Aanleiding, doel en aanpak van het onderzoek

Waarom doet de AFM dit onderzoek?

- **Financiële kwetsbaarheid** belangrijk onderzoeksthema van de AFM.
- Grootste directe risico coronacrisis is (tijdelijk) **verlies van werk en inkomen**.
- **Financiële producten** belangrijk onderdeel vaste lasten en soms beoogde oplossing.

Het bepalen van de 'uitzingtermijn'

- **Onderzoeksvraag:** hoeveel huishoudens moeten na werkverlies interen op hun liquide buffers om vaste en noodzakelijke lasten te betalen? Wat is hun *uitzingtermijn*?
- **Gebruikte data:** CBS-microdata over o.a. inkomen, maandlasten, vermogen, arbeidsmarktpositie en sector kostwinners, aangevuld met uitgavenbuffers van het Nibud ([BufferBerekenaar.nl](https://www.bufferberekenaar.nl)).
- **Microsimulatiemodel CPB:** inkomenseffect van werkverlies rekening houdend met o.a. toeslagen en progressieve belastingstelsel.

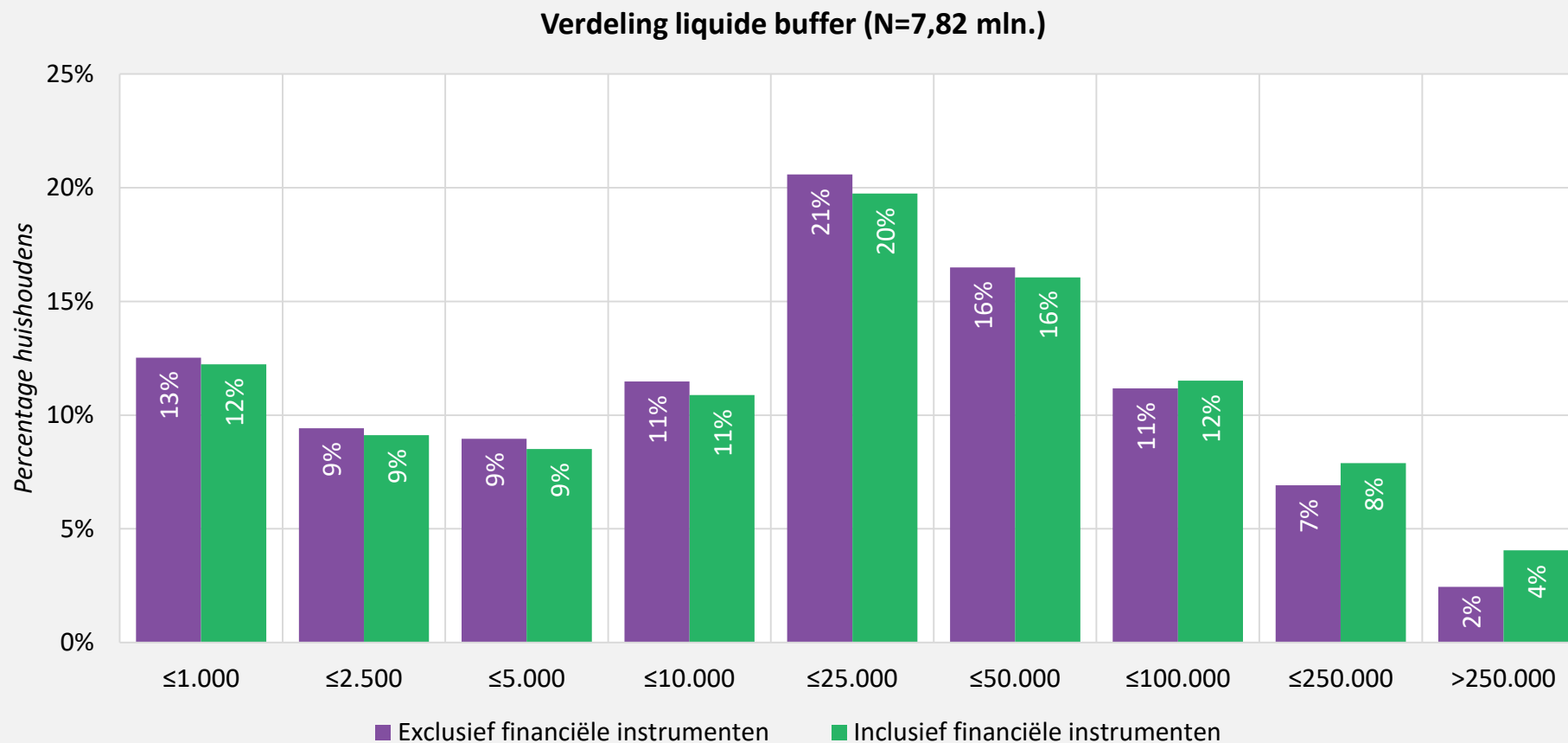
Problemen in de praktijk waarschijnlijk groter

- Aanname is dat huishouden **direct in de overlevingsmodus** gaan.
 - Tijdens uitzingen **geen** ruimte voor **onvoorziene en grote periodieke uitgaven**.
 - **Incomplete data** en bij modelleren moet je **aannames** doen.
- ➔ *Er kunnen ook niet-geobserveerde kenmerken zijn die kwetsbaarheid **verkleinen**.*

2 Resultaten

De korte termijn financiële weerbaarheid van huishoudens

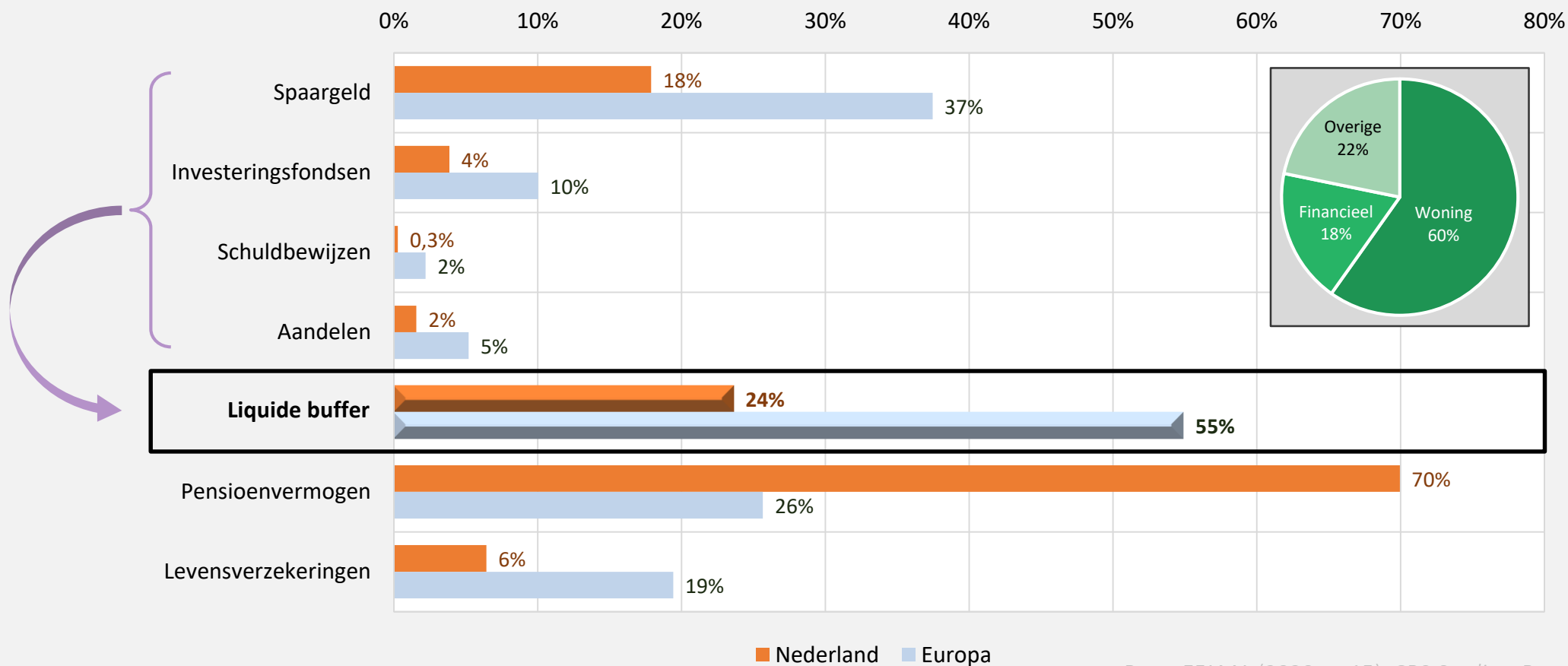
20% huishoudens heeft maximaal €2.500 buffer

Bron: AFM (2020); * Inclusief 95% waarde effecten.

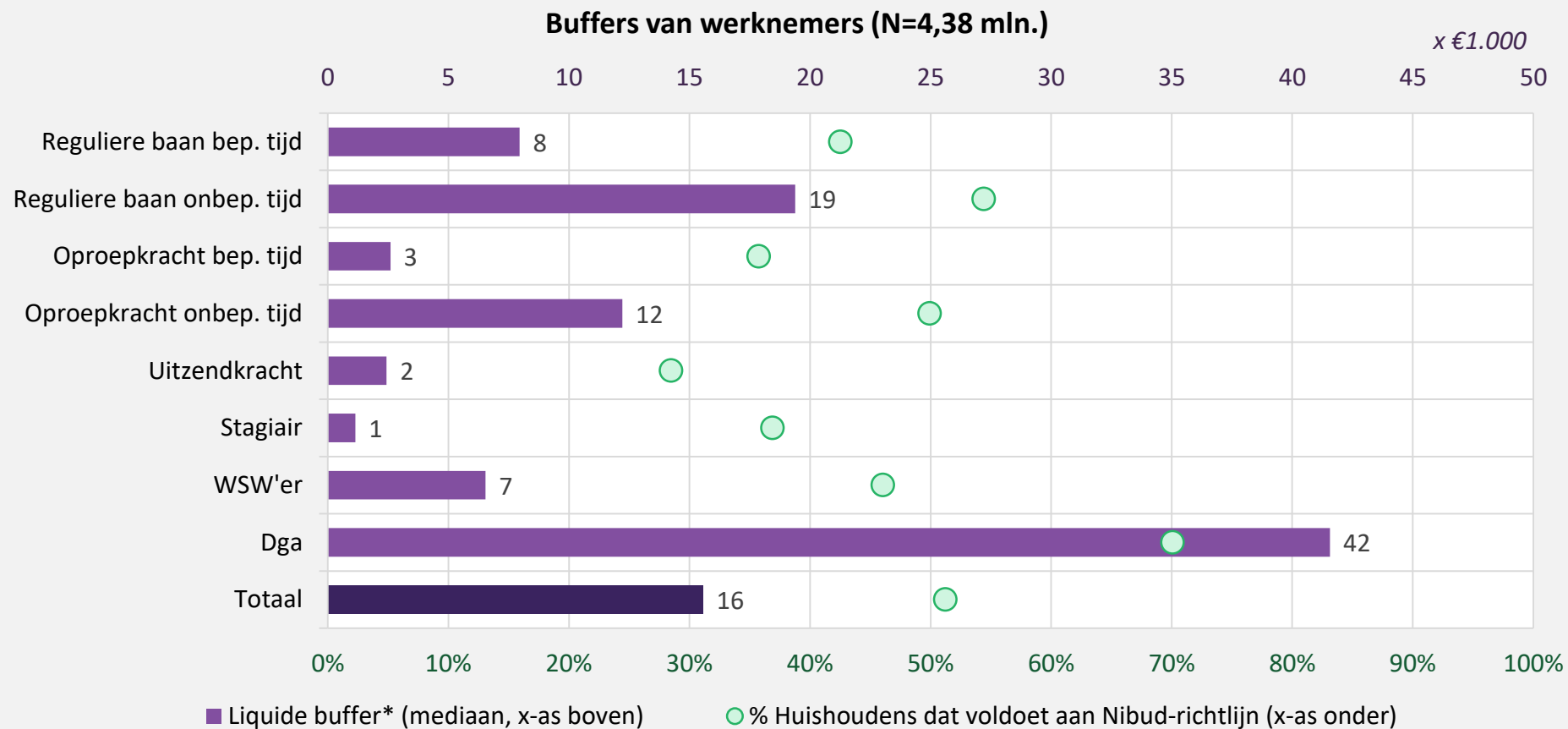
Waar zit ons vermogen dan wél?

Samenstelling financiële bezittingen huishoudens (2019)

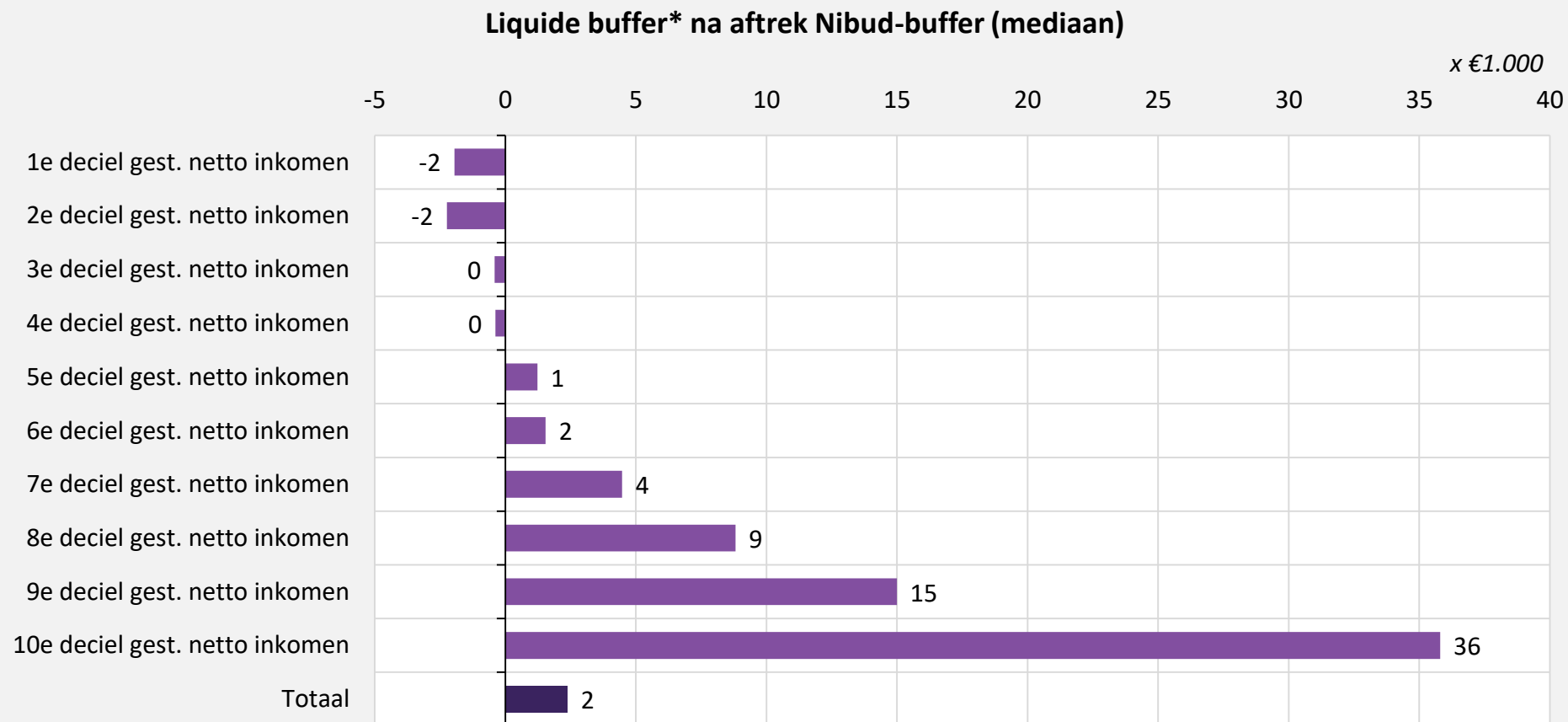
Bron: EFAMA (2020, p. 15); CBS Statline; Bewerking AFM

Minste baan zekerheid, laagste buffers

Bron: AFM (2020); * Inclusief 95% waarde effecten.

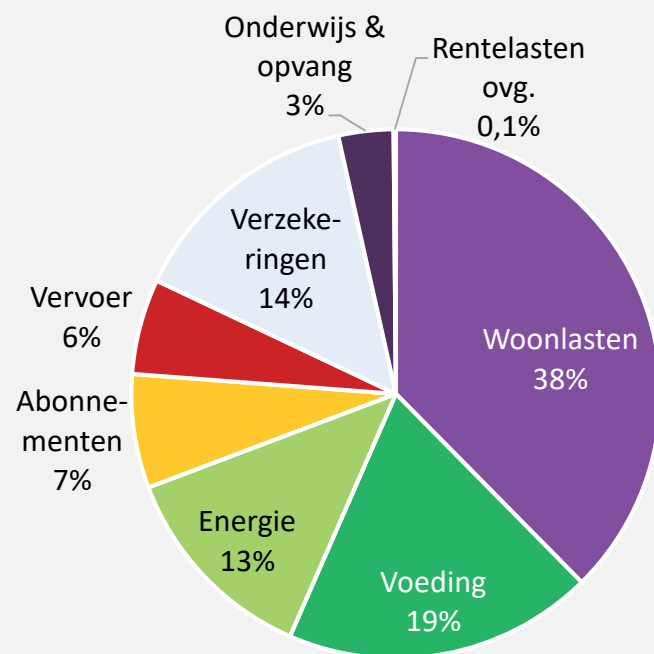
Helft huishoudens heeft geen inkomensbuffer

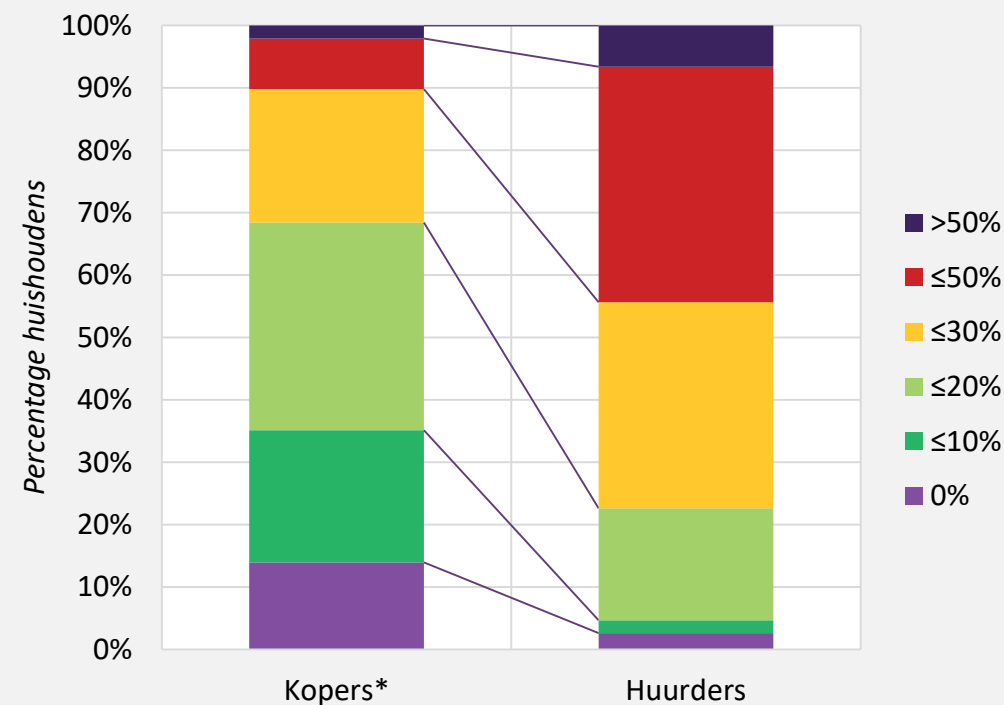
Bron: AFM (2020); * Inclusief 95% waarde effecten.

Woonlasten veruit grootste vaste-lastenpost

Procentuele opbouw maandlasten (gemiddelden, N=7,50 mln.)

Woonlasten als percentage besteedbaar inkomen (N=4,45/3,04 mln.)

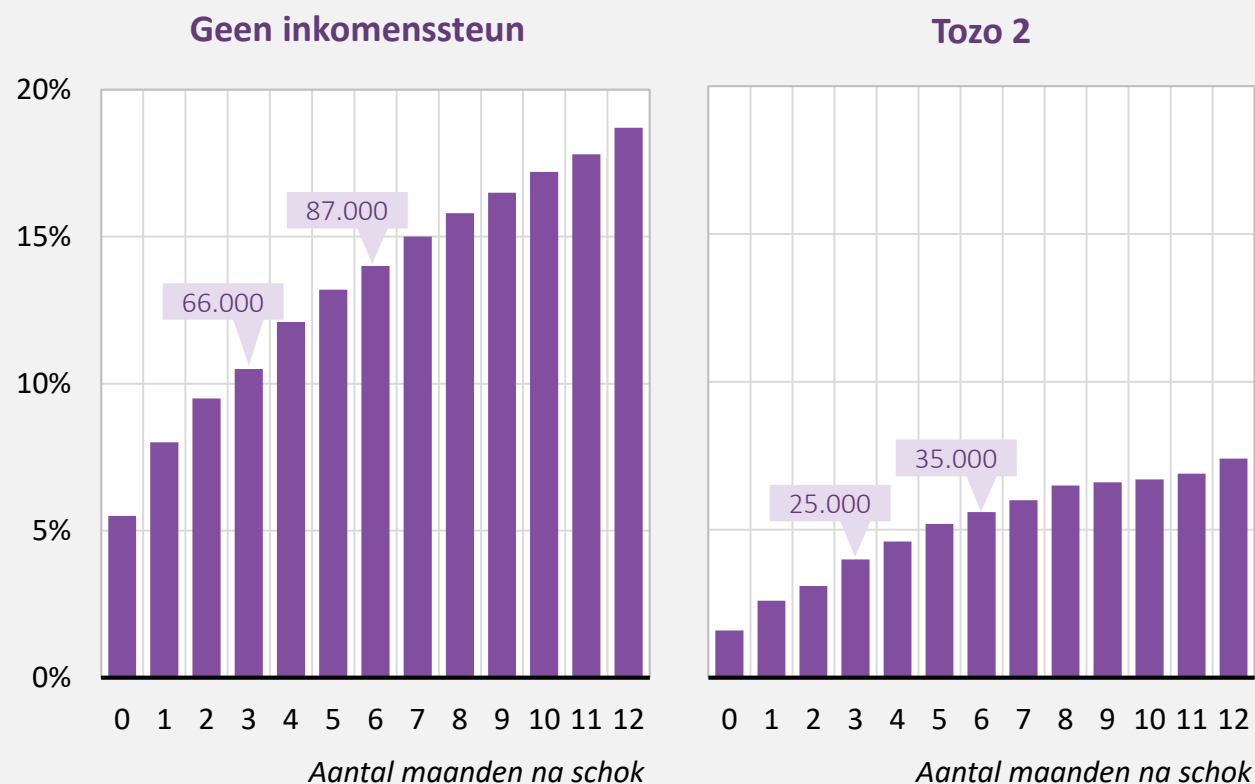

Bron: AFM (2020); * Inclusief woningeigenaren die geen hypotheek (meer) hebben op hun woning.

Zelfstandigen zijn minder schokbestendig

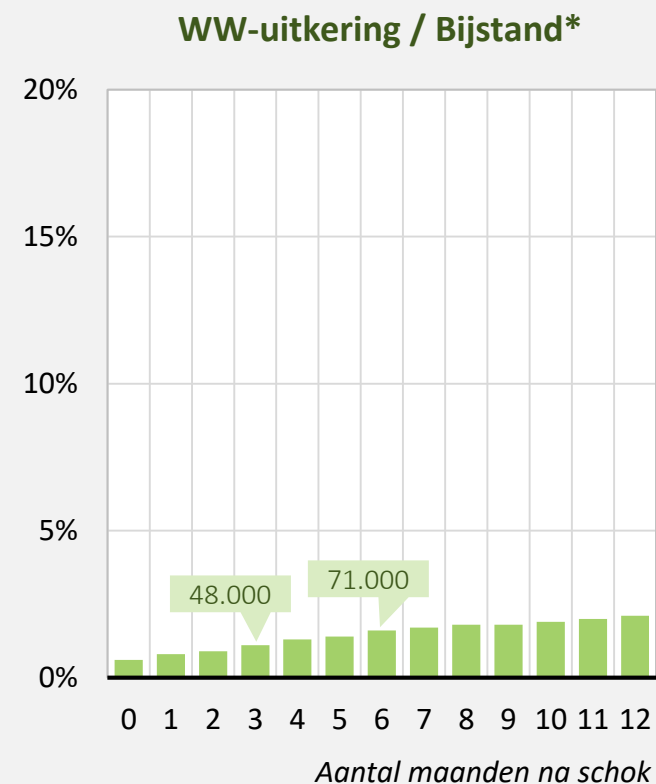
Uitzingtermijn zelfstandige hoofdkostwinner

% huishoudens dat maandlasten niet meer kan betalen na inkomensschok

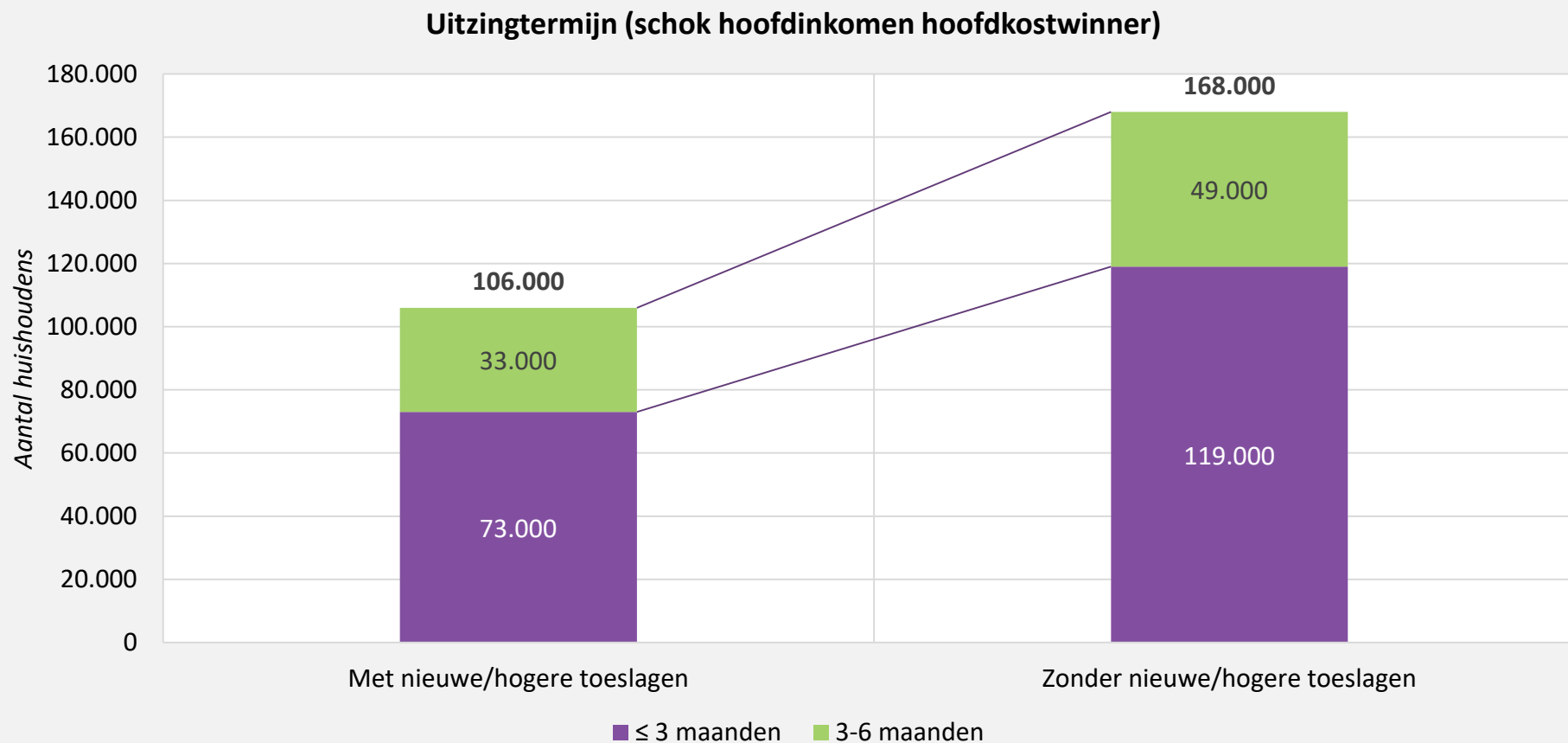
Uitzingtermijn hoofdkostwinner in loondienst

% huishoudens dat maandlasten niet meer kan betalen na inkomensschok

Bron: CPB & AFM (2020); * Doorstroom naar Bijstand o.b.v. gemiddelde WW-rechten per leeftijdsgroep.

Toeslagen belangrijke buffer bij werkverlies

Bron: CPB & AFM (2020)

Kwetsbare groepen

Oververtegenwoordigd

- Huurders
- Alleenstaanden en eenverdieners
- Kostwinners ≤ 35 jaar
- (Afgeleid: flexwerkers)
- (Afgeleid: kwetsbare sectoren)

Ondervertegenwoordigd

- Kopers
- Tweeverdieners
- Kostwinners > 35 jaar

3 Discussie

Vragen en beschouwing

Verder lezen?

Korte termijn financiële weerbaarheid van huishoudens

→ Lees verder

AFM

→ [Link onderzoeksrapport](#)

AFM Centraal Planbureau

Stresstest huishoudens

Coronapublicatie

In deze reeks publicaties belicht het CPB de economische gevolgen van de coronacrisis

Ondanks de WW voor werknemers en de Tozo voor zelfstandigen, zijn er huishoudens die na verlies van werk snel in de financiële problemen komen. 106 duizend huishoudens hebben binnen een half jaar te weinig financiële middelen om hun maandlasten te dragen. 73 duizend huishoudens kunnen hooguit drie maanden hun maandlasten bekostigen. Zonder de Tozo zou één op de tien zelfstandigen bij inkomensverlies niet langer dan 3 maanden kunnen rondkomen.

CPB/AFM coronapublicatie

Marente Vlekke, Henk-Wim de Boer, (CPB)
Jarst Weda, Alexandra van Geen (AFM)

september 2020

→ [Link onderzoeksrapport](#)